

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-1/16/2099

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	30.12.2016, Tallinnas
Vaide esitamise aeg	15.11.2016
Teabevaldaja	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium aadress: Harju 11, 15072 Tallinn e-posti aadress: info@mkm.ee
Vaide esitaja	MTÜ ARB aadress: Mardi talu, Pirgu küla, Juuru vald, 79401 Raplamaa e-posti aadress: xxxxx@xxxxx.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata, kuna Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) valduses ei ole vaide esemeks olevaid küsitluse risttabelid demograafia lõigetega ja küsitluse andmefaili (SAV), millest MKM on vaide esitajat ka teavitanud;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 04.11.2016 edastas vaide esitaja MKM-le teabenõude, milles palus väljastada arvamusküsitluse aruande;
2. 10.11.2016 kordas vaide esitaja oma 04.11.2016 esitatud teabenõuet;
3. 10.11.2016 vastas MKM, et saadab pigem uue avaliku arvamuse uuringu raporti (plaanis sel-järgmisel nädalal teostada);
4. Vaide esitajat eeltoodud vastus ei rahuldanud ning ta esitas 11.11.2016 esitaja MKM-le täiendava teabenõude, milles palus väljastada järgmised dokumendid:

- a) Rail Balticu maakonnaplaneeringu failid DWG, DXF või muus sarnases töölust võimaldavas formaadis;
  - b) koopia oktoobris Faktum-Ariko poolt läbiviidud Rail Balticu teemalise arvamusküsitluse aruandest hiljemalt 11.11.2016 (küstiti eelnevalt ka 04.11.2016);
  - c) lisaks lõpparuandele palume väljastada küsitluse risttabelid demograafia lõigetega ja küsitluse andmefail (SAV) hiljemalt 18.11.2016.
5. 15.11.2016 esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspeksioonile vaide teabenõude täitmata jätmise peale. Kuna vaites esinesid puudused ning osaliselt oli vaie esitatud enne teabenõudele vastamise tähtaja saabumist, siis andis inspeksioon tähtaja vaites esinevate puuduste kõrvaldamiseks ja vaide täpsustamiseks;
  6. 22.11.2016 kõrvaldas vaide esitaja vaites esinevad puudused ning edastas vaide täpsustused, milles teatas:
    - a) 16.11.2016 edastas MKM teabenõudes soovitud uuringu aruande, kuid keeldus soovitud failide väljastamisest põhjusel, et tegemist on töödokumentidega;
    - b) 16.11.2016 palus vaide esitaja luba failide küsimiseks uuringu läbiviijalt, kuid MKM keeldus loa andmisest.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt on MKM teavitanud, et oktoobris on kavandatud läbi viia avaliku arvamuse uuring Rail Balticu teemal. Oleme korduvalt palunud uuringu tulemused väljastada. Kuid pole neid seni saanud.

Vastavalt AvTS-le tuleb teabenõue täita koheselt. On põhjust arvata, et MKM on saanud nimetatud dokumendi e-mailiga ning teabenõude täitmiseks on vaja ainult e-maili edastada. E-maili teel toimivas suhtluses on tavapärane, et kirjadele vastatakse samal päeval ning seega on põhjust eeldada, et MKM-i ametnikul oleks lihtne soovitud dokument edastada teabenõude esitamisega samal päeval.

Küsitluse andmefaili mida oleme küsinud viimases e-mailis väljastavad uuringu teostajad tellija soovil ilma selle eest eraldi tasu küsimata e-mailiga.

Vaide esitaja palub kohustada MKM-i väljastama oktoobris Faktum Ariko poolt läbiviidud avaliku arvamuse küsitluse tulemused: aruanne, küsitluse risttabelid demograafia lõigetega ja küsitluse andmefaili (SAV).

Vaide esitaja märgib, et MTÜ ARB eesmärk on aidata kaasa parima raudteeühenduse saavutamisele. Selleks oleme läbiviinud ise avaliku arvamuse uuringuid ning tulemusi jaganud avalikult. Erinevate uuringute võrdlemine aitab kaasa MTÜ ARB eesmärkide saavutamisele. Teabenõuete ja selgitustaotluste vastustega viivitamine lubatud tähtajani või üle tähtaja on paraku MKM puhul üsna sage ning selline tegevus on meie hinnangul vastuolu AvTS mõttega.

22.11.2016 teatas vaide esitaja, et MKM on avaldas meie poolt küsitud avaliku arvamuse küsitluse aruande 16.11.2016 koos pressiteadetega ning saatis meile samal päeval ka selle kohta teate. Eraldi kirjas on MKM keeldunud edastamast 11.11.2016 küsitud faile ning ka andmast nõusolekut, et lepingupartner meile otse meie poolt küsitud failid edastaks. Keeldumise põhjuse seadusliku alust pole veel teatatud.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Pöördusite meie poole järelepärimisega vaidemenetluses, milles MTÜ ARB juhatuse liige xxxxx xxxxx kaebab oma 11.11.2016 esitatud teabenõude mittenõuetekohase täitmise osas.

Keeldusime vaide esitajale edastamast 11.11.2016 teabenõudes vaide esitaja soovitud Rail Balticu maakonnaplaneeringu faile DWG, DXF või muus sarnases töötlust võimaldavas formaadis. Samuti keeldus MKM väljastamast avaliku arvamuse uuringu küsitluse risttabeleid demograafia lõigetega ja küsitluste andmefaili (SAV) ning nõusolekut, et avaliku arvamuse uuringu teostanud lepinguparter vaide esitajale otse küsitud failid edastaks.

Asjaolude selgitamiseks vastame käesolevaga Teie järelepärimises esitatud küsimustele:

1. Kes on vaide esitaja poolt soovitud maakonnaplaneeringu failide koostajaks?

Maakonnaplaneeringu failide tellijaks ning teabevaldajaks vastavalt avaliku teabe seadusele on Tehnilise Järelevalve Amet (TJA).

Vastavalt riigihanke „Rail Baltic 1435 mm trassi Harju, Rapla ja Pärnu maakonnaplaneeringute teemaplaneeringute tehniline koostamine, asjakohaste detailplaneeringute, keskkonnamõju strateegilise hindamise ja keskkonnamõju hindamise ning raudtee eelprojekti ja raudteega seotud ehitiste eelprojektide koostamine“ (viitenumber 140345) lepingule on tööde teostajaks, ehk maakonnaplaneeringu failide koostajaks OÜ Reaalprojekt juhitud konsortsium.

2. Kelle poolt ja mille alusel on vaide esitaja poolt soovitud maakonnaplaneeringu failidele kehtestatud juurdepääsupiirang?

Me ei väljasta Rail Balticu maakonnaplaneeringu faile DWG, DXF või muus sarnases töötlust võimaldavas formaadis kuna selliste andmete näol on tegemist tööfailidega ehk dokumendi kavanditega. Vastav selgitus on põhimõtteliselt esitatud ka meie 16.11.2016 vastuses teabenõudjale.

Vastavalt AvTS § 23 lg 1 punktile 1 keeldub teabevaldaja teabenõude täitmisest, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust. Tulenevalt AvTS § 35 lg 2 punktist 2 oleme tunnistanud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks dokumendi kavandi ja selle juurde kuuluvad dokumendid enne nende vastuvõtmist või allkirjastamist teabenõudes nõutud ulatuses. Antud juhul ongi seda tehtud.

Kuigi MKM ei ole vastuses teabenõudjale selgelt viidanud juurdepääsupiirangu alusele, oleme põhjendanud, miks soovitud dokumenti ei väljastata. Keeldumise põhjuseks on asjaolu, et tegemist ei ole lõpliku dokumendiga. Keeldusime teabenõude täitmisest AvTS § 35 lg 2 punkti 2 alusel.

3. Kas saan õigesti aru, et soovitud vormingus failides ei pruugi andmed olla viimases seisus (täpsed) võrreldes lõppversiooniga?

Jah, soovitud vormingus failide näol on tegemist tööfailidega, mis on lõpptulemuse aluseks. Avalikustatud maakonnaplaneeringute pdf-failid on ametlikud dokumendid, mis on avaldatud planeeringudokumentide vastuvõtmise järel ettepanekute tegemiseks vastavalt planeerimisseadusele.

Selgitame täiendavalt, et vastavad tööfailid on olnud pidevas muutumises ning ei pruugi kajastada viimast, kontrollitud informatsiooni, mistõttu oleks sellise teabe avaldamine vastuolus teabe avalikustamise põhimõtetega sh põhimõttega avaldada tõest teavet. Tööfailide selliselt käsitlemiseks on Rail Balticu keskkonnamõjude hindamise töödokumentide (sisuliselt samad dokumendid, mis käesoleva vaide aluseks) väljastamisnõude puhul jõudnud ka Andmekaitse Inspeksioon oma 18.03.2015 vaideotsuses avaliku teabe asjas nr 2.1-3/15/221.

Juhime tähelepanu, et viimast, kontrollitud informatsiooni kajastavate maakonnaplaneeringu dokumentidega on võimalik tutvuda veebilehel aadressil <http://railbaltic.info/et/materjalid/maakonnaplaneeringud>. Aadressil üles laetud dokumendid võimaldavad teabenõudjal saavutada taotletud eesmärki st kaaluda ettepanekuid Pärnu maakonnaplaneeringutesse. Leiame, et tööfailide avaldamine ei võimalda avalikkusel

planeeringutest rohkem või paremat informatsiooni saada kui lõplike, kontrollitud dokumentide avaldamine.

4. Kas vaide esitaja poolt soovitud failid on lõplikul kujul olemas mõnes muus vormingus?

Failid on pdf-vormingus lõplikul kujul olemas ning avaldatud elektrooniliselt ning allalaetavad veebilehel <http://railbaltic.info/et/materjalid/maakonnaplaneeringud>. Samuti on dokumendid paber kandjal kättesaadavad maakonnaplaneeringuid menetlevates maavalitsustes (antud juhul Pärnu Maavalitsus).

Juhime siinjuures tähelepanu asjaolule, et ka pdf-failide näol on tegemist töödeldavas formaadis dokumentidega.

5. Juhul kui on, siis miks ei väljastatud neid faile mõnes teises vormingus (näiteks pdf vms)?

Dokumendid on pdf-vormingus ja paber kandjal avaldatud. Asjaolust oleme teavitanud ka MTÜ ARB juhatus e-posti teel 16.11.2016 (kirjavahetus lisatud). AvTS § 20 punkti 3 kohaselt loetakse teabenõue täidetuks, kui teabenõudjale on selgitatud võimalust tutvuda avalikustatud teabega.

6. Kui MKM-i valduses ei olnud vaide esitaja poolt soovitud küsitluse risttabelid demograafia lõigete ja küsitluse andmefaili (SAV), siis miks MKM ei selgitanud välja, kas soovitud teave on uuringu läbiviijal olemas ning juhul kui on, siis miks ei edastatud teabenõuet selles osas uuringu teostajale (AvTS § 21 lg 1)?

MKM ei ole antud juhul nimetatud teabe omanik, samuti ei ole me teadlikud, kas soovitud demograafia ristlõiked ning küsitluse andmefail eksisteerivad. Uuringu on teostanud ettevõtte OÜ Faktum & Ariko, kellega sõlmitud leping ei näe ette nimetatud andmefaili ning risttabelite üleandmist MKM-le. Töö tulemiks olev uuringu aruanne anti üle ning avalikustati veebilehel <http://railbaltic.info/et/infokeskus/avaliku-arvamuse-uuringud>. AvTS § 21 lg 1 kohaldub teabele, mille suhtes on põhjust eeldada, et tegemist on avaliku teabega. Käesoleval juhul on selge, et tegemist ei ole avaliku teabega kuna uuringu läbiviimisel ei täidetud avalikku ülesannet AvTS § 5 lg 2 mõistes. Vastav seisukoha oleme edastanud ka teabenõudjale. Avaliku teabe seadus kohaldub üksnes MKM-le üle antud uuringu tulemustele. Avaliku teabe seadusele tuginedes ei saa me nõuda oma lepingupartneritelt selliste andmete väljastamist (kolmandatele isikutele), mis ei ole lepingu kohaselt meile üle antav teave või avalik teave AvTS § 5 lg 2 mõistes.

7. Milliste tööfailide küsimiseks uuringu läbiviijalt, keeldus MKM vaide esitajale loa andmisest (kas maakonnaplaneeringu failide või soovitud küsitluse risttabelite demograafia lõigete ja küsitluse andmefaili osas) ning millisel õiguslikul alusel?

MKM ei saanud AvTS põhjal anda vaide esitajale nõusolekut avaliku arvamuse uuringu risttabelite ja küsitluse andmefaili küsimiseks töö teostajalt. AvTS ei reguleeri teabevaldajale loa andmist meie lepingupartneritelt teabe küsimiseks ega nõusoleku andmist meie lepingupartnerile teabe avaldamiseks kolmandatele isikutele. Me ei ole takistanud (ega saakski takistada) teabenõudjat OÜ Faktum & Ariko poole mistahes küsimustega pöördumast. OÜ Faktum & Ariko poolt küsitud teabe avaldamine ei kuulu AvTS reguleerimisalasse. Teabe omanik, kui selline teave eksisteerib, on uuringu teostanud ettevõtte (OÜ Faktum & Ariko), kes ei ole teabevaldaja AvTS § 5 mõistes.

Lisaks eeltoodule avaldame valmisolekut vaide esitajaga kohtumiseks, et maakonnaplaneeringute töödokumentide seisu ja sisu täiendavalt tutvustada.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese

Vaide esitaja on 15.11.2016 esitatud vaites palunud inspeksiiooni kohustada MKM-i väljastama oktoobris läbi viidud Rail Balticu avaliku arvamuse uuringu tulemuste aruanne, küsitluse risttabelid demograafia lõigetega ja küsitluse andmefaili (SAV). Vaide esitamise ajal oli vaide esitajal vaideõigus 04.11.2016 teabenõudes soovitud aruande edastamata jätmise osas, kuid puudus veel vaideõigus 11.11.2016 teabenõudes soovitud failide osas, mistõttu inspeksiioon selgitas vaide esitajale vaide esitamise õigusi ning palus ühtlasi ka vaitet täpsustada.

22.11.2016 vaide täpsustuses teatas vaide esitaja, et MKM on 16.11.2016 vaide esitajale edastanud avaliku arvamuse küsitluse aruande, kuid on keeldunud edastamast 11.11.2016 teabenõudes küsitud faile ning andmast ka nõusolekut failide küsimiseks lepingupartnerit. Vaide esitaja ei ole oma vaide täpsustuses täpsustanud et, lisaks 15.11.2016 edastatud vaites olevale nõudele, palub ta inspeksiioonil kohustada MKM-i talle väljastama ka Rail Balticu maakonnaplaneeringu failid DWG, DXF või muus sarnases töötlust võimaldavas formaadis.

Eeltoodust tulenevalt on käesoleval juhul vaide esimeks 11.11.2016 teabenõudes küsitud küsitluse risttabelid demograafia lõigetega ja küsitluse andmefaili (SAV). Kuna vaites ei ole vaide esitaja palunud inspeksiioonil kohustada MKM-l väljastama Rail Balticu maakonnaplaneeringu failile DWG, DXF või muus sarnases töötlust võimaldavas formaadis, siis ei ole viimatinimetatud failide väljastamata jätmine vaide esimeks.

Avalik teave

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. AvTS § 3 lg 2 kohaselt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes juhul, kui selleks on seadusest tulenev alus. Samuti saab iga asutus piirata juurdepääsu enda valduses olevale teabele ning ei saa anda nõusolekut ega keelduda nõusoleku andmisest teise asutuse/ettevõtte valduses olevale teabele juurdepääsu võimaldamise osas, va juhul kui mõni seadus seda ette näeb.

Teabenõudele vastamine

Vaide esitaja on oma vaites leidnud, et teabenõue tuleb täita kohaselt, mitte venitada viie tööpäevani. AvTS § 18 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivituseeta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Nõustun, et teabenõudele tuleb vastata esimesel võimalusel, kuid vaide esitaja ei saa siiski eeldada, et tema teabenõudele vastatakse koheselt, kuna peale tema teabenõudele vastamise on ametnikel ka muid kohustusi, mida tuleb samuti täita. Seega, kui teabevaldaja on teabenõudele vastanud seaduses sätestatud tähtaja jooksul, on teabevaldaja käitunud õiguspäraselt.

11.11.2016 palus vaide esitaja oma teabenõudes muuhulgas väljastada küsitluse risttabelid demograafia lõigetega ja küsitluse andmefaili (SAV). 16.11.2016 vastas MKM, et „...soovitud küsitluse risttabelid demograafia lõigetega ning küsitluse andmefail (SAV) on selliste olemasolul eeldatavasti avaliku arvamuse uuringu tööfailid. MKM ning Rail Baltic Estonia OÜ ei oma nimetatud tabeleid ja andmefaili.“ Eeltoodust on selgelt arusaadav, et MKM-i valduses ei ole vaide esitaja poolt soovitud faile. Seega oli MKM-i poolt eelnimetatud failide väljastamisest keeldumine õiguspärane. Kui asutuse valduses ei ole teabenõudja poolt soovitud teavet, ei pea asutus teabenõude täitmiseks seda teavet teiselt asutuselt küsima.

16.11.2016 on vaide esitaja küsinud MKM-lt täiendavalt nõusolekut eelnimetatud tööfailide küsimiseks avaliku arvamuse uuringu läbiviinud ettevõttelt. MKM keeldus nõusoleku andmisest põhjusel, et: „... täies mahus avaldatud uuringu aruanne annab uuringu tellijale piisava info uuringu tulemustest, mistõttu MKM ei näe põhjust tööfailide edasiseseks käitlemiseks uuringu tellija ega ka teiste isikute poolt. Seetõttu ei anna me omapoolset nõusolekut tööfailide küsimiseks uuringu teostajalt“. Eeltoodud keeldumisest jääb arusaam nagu MKM keelaks vaide esitajal uuringu läbiviinud ettevõttelt vaide esitaja poolt soovitud teavet küsida.

Samas on MKM vastuses minu järelepärimisele selgitanud järgmist: „MKM ei ole antud juhul nimetatud teabe omanik, samuti ei ole me teadlikud, kas soovitud demograafia ristlõiked ning küsitluse andmefail eksisteerivad. Uuringu on teostanud ettevõtte OÜ Faktum & Ariko, kellega sõlmitud leping ei näe ette nimetatud andmefaili ning risttabelite üleandmist MKM-le. AvTS § 21 lg 1 kohaldub teabele, mille suhtes on põhjust eeldada, et tegemist on avaliku teabega. Käesoleval juhul on selge, et tegemist ei ole avaliku teabega kuna uuringu läbiviimisel ei täidetud avalikku ülesannet AvTS § 5 lg 2 mõistes. Vastav seisukoha oleme edastanud ka teabenõudjale. MKM ei saanud AvTS põhjal anda vaide esitajale nõusolekut avaliku arvamuse uuringu risttabelite ja küsitluse andmefaili küsimiseks töö teostajalt. AvTS ei reguleeri teabevaldajale loa andmist meie lepingupartneritelt teabe küsimiseks ega nõusoleku andmist meie lepingupartnerile teabe avaldamiseks kolmandatele isikutele. Me ei ole takistanud (ega saakski takistada) teabenõudjat OÜ Faktum & Ariko poole mistahes küsimustega pöördumast. OÜ Faktum & Ariko poolt küsitud teabe avaldamine ei kuulu AvTS reguleerimisalasse. Teabe omanik, kui selline teave eksisteerib, on uuringu teostanud ettevõtte (OÜ Faktum & Ariko), kes ei ole teabevaldaja AvTS § 5 mõistes.“

Nõustun MKM-iga selles, et vaide esitajale selgitati, et MKM vaide esitaja poolt soovitud teavet ei valda. Küll aga ei nähtu edastatud kirjavahetustest vaide esitajaga, et vaide esitajale oleks selgitatud, et tema poolt soovitud teabe puhul ei ole MKM-i hinnangul tegemist avaliku teabega. Samuti on MKM oma vastuses vaide esitajale leidnud, et aruanne annab uuringu tellijale piisava info uuringu tulemustest, mistõttu MKM ei näe põhjust tööfailide edasiseseks käitlemiseks uuringu tellija ega ka teiste isikute poolt.

MKM ei saa teabenõudja eest otsustada, kas ta vajab teabenõudes soovitud teavet või ei. Teabevaldajad saavad keelduda teabenõude täitmisest üksnes juhul kui selleks on seadusest tulenev alus. Nõustun MKM-ga selles, et nad ei saa anda luba teiselt ettevõttelt teabe küsimiseks, kuid samas ei saa nad ka keelata vaide esitajal teavet küsida ning ei saa teise asutuse/ettevõtte eest otsustada, kas uuringu firma väljastab soovitud teabe või ei. Samas ei saa ma nõustuda MKM-ga selles, et nad pole takistanud vaide esitajal OÜ Faktum & Ariko poole pöördumast mistahes küsimusega. Kui vaide esitaja küsis MKM-lt luba küsida faile uuringu läbiviijalt, vastas MKM, et ei anna luba, selgitamata mis põhjustel ta ei saa luba anda. Sellest vastusest jäi arusaam nagu ei oleks vaide esitajal õigust uuringufirma poole pöörduda. Ehk siis ei ole MKM vaide esitajale arusaadavalt põhjendanud oma keeldumist ning seega täitnud nõuetekohaselt AvTS § 15 lg-st 2 tulenevat abistamiskohustust ega ka AvTS § 23 lg 3 tulenevat põhjendamiskohustust.

MKM on oma vastuses mulle asunud seisukohale, et uuringu läbiviinud firma ei ole teabevaldaja AvTS-i mõistes kuna ei täida avalikke ülesandeid. Eeltoodu osas ma käesolevas vaideotsuses seisukohta ei võta, kuna antud juhul ei ole uuringu läbiviinud firmalt teavet küsitud. Seega puudub vajadus analüüsida, kas ja mis osas võib uuringut läbiviinud firma olla teabevaldajaks AvTS-i mõistes.

Küll aga ei tohi MKM teabevaldajana anda teabe küsijale eksitavat teavet ning AvTS § 23 lg-st 3 tuleb keeldumisi teabe küsijale arusaadavalt põhjendada. Kuna MKM-i valduses ei ole vaide esitaja poolt soovitud küsitluse risttabelid demograafia lõigetega ning küsitluse

andmefaili (SAV), mida MKM on ka vaide esitajale öelnud, siis puudub alus ettekirjutuse tegemiseks ning vaie teabe väljastamata jätmise osas tuleb jätta rahuldamata. Küll aga tuleb MKM-l edaspidi teabenõuete täitmisest keeldumiste korral arusaadavamalt selgitada keeldumiste aluseid/põhjuseid.

Täiendavad selgitused väljaspool vaidemenetlust

Väljaspool vaidemenetlust pean vajalikuks selgitada järgmist. Vaide esitaja soovis oma 11.11.2016 teabenõudes ka Rail Balticu maakonnaplaneeringu faile DWG, DXF või muus sarnases töötlust võimaldavas formaadis (mille peale ei ole vaiet esitatud) ning MKM keeldus nende väljastamisest põhjusel, et tegemist on töödokumentidega. MKM ei ole keeldumises vaide esitajale selgitanud, mille alusel on dokumentidele kehtestatud juurdepääsupiirang.

Vastuses minu järelepärimisele on MKM selgitanud, et eelnimetatud dokumentidele on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 2 p 2 alusel, mille kohaselt **võib** asutuse juht kehtestada juurdepääsupiirangu dokumendi kavandile ja selle juurde kuuluvatele dokumentidele, **enne nende vastuvõtmist või allkirjastamist**, mis tähendab et sellistele dokumentidele piirangu kehtestamine ei ole kohustuslik, vaid vajadusel võimalus. Mulle arusaadavalt on antud juhul lõplikud dokumendid vormistatud ehk siis peaks piirang eeltoodud sätte alusel olema lõppenud.

Samas on MKM mulle selgitanud, et vaide esitaja poolt soovitud vormingus olevad dokumendid ei pruugi olla viimases seisus. Ehkki mulle jäi MKM-i vastusest selgusetuks, kui viimane töödokument salvestati lõpliku dokumendina pdf-i, siis kas muudatusi tehti ka pdf vormingus dokumendis, sest vastasel juhul peaks viimane nn töödokument olema viimases seisus. Isegi kui see on nii, siis jäi mulle selgusetuks, miks ei olnud võimalik edastada vaide esitajale tema poolt soovitud töödokumente märkega, et tegemist on töödokumendiga ning andmeid ei pruugi olla viimases seisus, millisel juhul oleks vaide esitajal endal võimalik võrrelda erinevusi nn töödokumendis ja lõppdokumendis.

MKM on vastuses järelepärimisele viidanud AKI 18.03.2015 tehtud vaideotsusele, milles AKI on leidnud, et töödokumente ei pea teabenõudjale väljastama. Juhin siinkohal siiski tähelepanu asjaolule, et siis ei olnud tegemist olukorraga, kus lõppdokument oleks olemas olnud, vaid tegemist oligi pidevalt muutuva töödokumendiga, kuid antud juhul on dokument lõplikul kujul vormistatud. Pooleliolevale dokumendile, mida veel muudetakse piirangu kehtestamine AvTS § 35 lg 2 p 2 alusel on õiguspärane.

AvTS § 17 lg 1 sätestab, et teabevaldaja täidab teabenõude teabenõudja poolt soovitud viisil. Eeltoodud ei tähenda siiski seda, et teabenõudja saaks nõuda teabevaldajalt dokumente tema poolt soovitud vormingutes, kui teabevaldajal puuduvad soovitud vormingus dokumendid. Mulle arusaadavalt on antud juhul soovitud vormingus dokumendid MKM-l olemas.

Nõustun, et MKM-ga selles, et AvTS § 20 kohaselt loetakse teabenõue täidetuks, kui teabenõudja on juhatatud avalikustatud teabe juurde. Samuti võib AvTS § 23 lg 2 p 1 kohaselt teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda kui teabenõudjale on taotletav teave juba antud ning ta ei põhjenda vajadust sama teavet teist korda, sh ka teises vormingus, saada. Ehk siis eeltoodud olukordades tuleks nii teabenõudjal kui teabevaldajal kõigepealt omavahel suhelda ja välja selgitada, millist teavet teabenõudja soovib ning miks on teabenõudjal vaja teavet just konkreetses vormingus ja miks teda ei rahulda pdf vormingus avalikustatud teave. Samuti on teabevaldaja AvTS § 15 lg-st 2 tulenevalt kohustatud igakülgsest abistama teabenõudjat teabenõude esitamisel ning teabenõudjale vajaliku teabe, selle asukoha ja teabenõudjale sobivamate võimalike juurdepääsuviiside välja selgitamisel.

Kui teabevaldaja leiab, et siiski on alus keeldumiseks, siis tuleb teabenõudjale põhjendada ka keeldumist arusaadavalt, mida antud juhul tehtud ei ole. Keeldumise aluseks ei saa olla see, et teabevaldaja ei pea vajalikuks teabe väljastamist või suunata teabenõudjat teiselt asutuselt

teavet küsima, kui tal endal on vastav teave olemas. Samuti ei saa Andmekaitse Inspeksioon asuda teabevaldaja asemele ning anda teabevaldaja eest (vahendada) teabenõudjale selgitusi või põhjendada keeldumist, mistõttu tuleb teabevaldajal eelkõige keeldumist korrektselt põhjendada teabenõudjale.

Kuna eeltoodu osas ei ole vait esitatud, siis teabenõudja poolt soovitud kujul maakonnaplaneeringu failide väljastamata jätmise õiguspärasuse osas inspeksioon käesolevas vaideotsuses hinnangut ei anna, vaid piirdub selgitustega.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson

peainspektor

peadirektori volitusel